

HET HALF UUR

&

**NEDERLANDS
BLAZERS ENSEMBLE
BART MOEYAERT**

HET PARADIJS

JOSEPH HAYDN **DE JAARGETIJDEN**

BART MOEYAERT TEKST EN VERTELLER

WWW.NBE.NL

Het paradijs op aarde

Ik hoorde in mijn droom:
Habib, wil jij deze ui hebben
of alleen een schijfje?’
Een grote aarzeling overviel mij
Die raadselachtige vraag
was de vraag van mijn leven!
Verkoos ik het deel boven het geheel
Of het geheel boven het deel?
Nee ik wilde beide
zowel het deel van het geheel als het geheel
en dat die keuze niet tegenstrijdig zou zijn.

Gunnar Ekelöf, De Byzantijnse trilogie
Vertaald door H.C. ten Berge & Marguérite Törnqvist-Meulenhoff Amsterdam

Het Half Uur 2012

Inhoud

Het Half Uur - hoe zit het project in elkaar?	6
Het Paradijs.....	7
De onvolmaakte volmaaktheid	9
Bart Moeyaert.....	10
Interview met Dick Verhoef.....	11
Programmagegevens	14
Nederlands Blazers Ensemble.....	16

Het Half Uur - hoe zit het project in elkaar?

Het Half Uur is een project van het Nederlands Blazers Ensemble (NBE) om jongeren enthousiast te maken voor concerten met klassieke muziek. Voorafgaand aan de concerten van het NBE presenteren middelbare scholieren hun eigen voorprogramma van een half uur, gebaseerd op het thema van het hoofdprogramma.

In het seizoen 2011-2012 verbindt het NBE het Half Uur aan het programma:

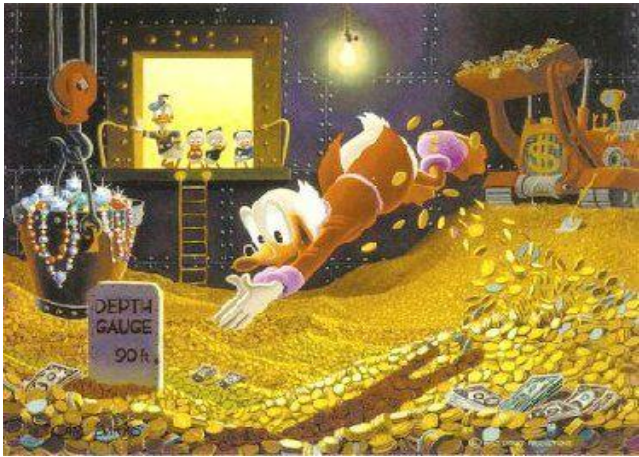
- ***Het Paradijs*** (muziek: **Joseph Haydn**, tekst en verteller: **Bart Moeyaert**)

Onder leiding van een musicus van het NBE gaan scholieren aan de slag om hun eigen Half Uur te maken. Ze verzinnen zelf de verhaallijn en de muziek.

Wat komt er allemaal bij kijken om een programma in elkaar te zetten? Welke muziek hoort erbij? Hoe componeer je eigenlijk? Wie doet wat, hoe maak je een keuze, wat laat je weg? In de maanden voorafgaand aan het concert worden leerlingen componist, muzikant, acteur, ontwerper, choreograaf, producent en pr-medewerker.

Ze hoeven het natuurlijk niet helemaal alleen te doen. De muziek- en ckv-docenten van de deelnemende scholen helpen hen daarbij en een musicus van het NBE komt regelmatig op school langs om hen op weg te helpen, mee te denken, op ideeën te brengen, bij te sturen, kortom met raad en daad bij te staan bij alle werkzaamheden. Een aantal NBE musici zal hen muzikaal ondersteunen en meespelen tijdens het Half Uur.

Het Paradijs...

Wat komt er in je op als je aan het paradijs denkt?
Adam en Eva, eeuwige liefde, een schilderachtig
landschap, eindeloos veel eten, heel veel luxe, de
hemel, concerten van jouw idool in Paradiso?

PARADISO
AMSTERDAM • HOLLAND

Het paradijs is voor veel kunstenaars een inspiratiebron geweest. Schilders als Michelangelo, Rubens en Massaccio schilderden het paradijs zoals dat in de Bijbel wordt beschreven en de beroemde Engelse dichter John Milton schreef het meesterwerk *Paradise Lost*.

Ook componisten hebben dit paradijs gebruikt als basis voor hun muziek. Zo componeerde Franz Joseph Haydn, tijdgenoot van Mozart, *Die Jahreszeiten*, de muziek bij *Het Paradijs* van het NBE.

Popartiesten laten zich ook graag inspireren door dit thema:

- Phil Collins met *Another day in paradise*
<http://www.youtube.com/watch?v=Qt2mbGP6vFI>
- Travie McCoy met *Billionaire*
<http://www.youtube.com/watch?v=8aRor905cCw>
- Meatloaf met *Paradise by the dashboard life*
<http://www.youtube.com/watch?v=srIkukwUQYc>

Hoe ziet jouw paradijs er uit en hoe klinkt het daar?

De onvolmaakte volmaaktheid

Bart Moeyaert over *Het Paradijs*

Al lezend over het Paradijs van Adam en Eva kreeg ik het volgende beeld: alles is er volwassen, er zijn geen kinderen, er is geen sterfte en geen dood, het is er altijd middag, altijd zomer, de zon schittert, alles bloeit. De enige opdracht die Adam en Eva hebben is om de boel schoon te houden, zodat er niets gaat woekeren of ontaarden. Adam vindt het geweldig; hij heeft immers een taak. Eva kan er aanvankelijk volop genieten, want er zijn bramen, bonen en zwarte kippetjes die ze op kan eten. Maar na een tijdje merkt ze dat ze dingen mist: sterfte, geboorte, modder, lelijkheid, kwaad. Met die gedachte verandert het Paradijselijke leven voor haar in een last.

“Kijk, daar heb je weer zo’n vrouw met van die verschrikkelijke stemmingen”, kan je dan denken. Maar volgens mij is Eva juist de slimste van de twee. Al het volmaakte om haar heen verleidt haar om te zien wat er ontbreekt: de onvolmaaktheid.

Eva wordt gekweld door gedachten. Ze slaapt slecht, voelt zich onnoemelijk eenzaam. Wanneer ze naast Adam ligt verzucht ze dat je heel dicht bij elkaar kunt zijn, maar toch ver van elkaar verwijderd. En zo is het. In elke relatie zijn er momenten of periodes waarin mensen zich in een isolement bevinden. Ik zie daar geen enkel taboe in, maar voor sommigen is dat moeilijk te accepteren. Het beeld van de liefde is toch dat van een gezinnetje, zittend op een picknickdeken, dat lachend Becel op de boterham smeert. Of Bona. Maar als je langer dan vierentwintig uur samen bent, kan het wel eens gebeuren dat je met het botervlootje naar elkaars hoofd wil gooien.

Eva is niet alleen de pienterste van de twee, maar ook de dapperste. Zij doet haar oogkleppen af, ziet daardoor meer, voelt meer. Zij heeft geen slang en geen appel nodig om te zien wat er ontbreekt. En ze verleidt Adam niet tot het kwade, zoals de Bijbel ons dat altijd heeft willen doen geloven, maar ze verleidt hem om de natuur zijn eigen gang te laten gaan.

Je zou kunnen zeggen dat Eva de natuur bevrijdt uit de greep van de cultuur. Hierdoor komt er een proces op gang waarin verval, dood en geboorte elkaar opvolgen. Eindelijk kan het volle leven worden omarmd. Is dat niet het eigenlijke paradijs?

© Saskia Törnqvist

Bart Moeyaert

Bart Moeyaert (Brugge, 1964) schreef ondermeer *Blote handen*, *Het is de liefde die we niet begrijpen* en *Broere*. Zijn werk wordt door critici poëtisch, sfeervol, filmisch genoemd. De boeken zijn vaak bekroond in binnen- en buitenland en tot hiertoe in achttientalen verschenen. Hij heeft een aantal scenario's en toneelstukken op zijn naam staan, waarvan *Drie zusters* bekroond is met de Vlaams-Nederlandse 1000 Watt Theaterprijs.

Carice van Houten las in 2009 het luisterboek van *Het is de liefde die we niet begrijpen* in. Met *Verzamel de liefde* is hij in 2003 gedebuteerd als dichter. In 2006 en 2007 was hij stadsdichter van Antwerpen, wat resulteerde in een tweede bundel, *Gedichten voor gelukkige mensen*. In 2009 verscheen de novelle *Graz*, die door theatergezelschap STAN als monoloog op de planken is gebracht en op de longlist voor de AKO Literatuurprijs prijkte. Voor zijn gehele oeuvre is hij al meermaals genomineerd voor de Hans Christian Andersen Award en voor de International Astrid Lindgren Memorial Award.

Interview met Dick Verhoef

Dick Verhoef is hoornist bij het Nederlands Blazers Ensemble. Hij is een van de NBE musici die scholen begeleidt bij het maken van het Half Uur. In dit interview vertelt Dick over zijn ervaringen met dit project en de Blazers.

Hoe ben je bij de blazers terecht gekomen?

Bart Schneemann (artistiek leider NBE, hoboïst) heeft in 1988 de nieuwe club van de blazers gevormd, ik was de laatste van die nieuwe groep. Daarna begon een hele leuke fase, met heel veel repeteren, cd-opnamen maken en veel reizen.

Wat is het verschil tussen het NBE en een orkest?

Een orkest is natuurlijk wat logger, het is groter. Het NBE is nooit saai, ze doen ontzettend leuke projecten en het is elke keer weer anders. We hebben, jaren geleden, bijvoorbeeld kinderseries gedaan voor Villa Achterwerk, dat waren vier opnames van de Vier Jaargetijden met kindercomposities.

Het NBE is heel breed. Je doet veel dingen, je reist veel, je hebt projecten met kinderen, er zijn camera's, het kantoor is relatief klein. Dat alles bij elkaar is erg leuk.

Wat doe je verder voor werk?

Ik dirigeer veel en ik speel in orkesten. Spelen bij de Blazers is mijn voornaamste werk. Het project het Half Uur vind ik erg leuk omdat je daarbij met kinderen en jongeren werkt.

Dirigeren is eigenlijk ook organiseren, net als het Half Uur, waarbij je ze een beetje moet aansturen.

Heb je wel eens een blunder gemaakt?

Even nadenken hoor. Toen ik nog maar net bij de Blazers zat, hadden we een concert in Utrecht. Ik had niet in de gaten dat ze voor de toegift weer het podium op kwamen. Opeens zag ik ze spelen via een cameraatje en dacht: 'hè, wat zijn die nou aan het doen?' Ik was op dat moment alweer m'n hoorn aan het inpakken.

Hoe is het muzikantenleven?

Je bent veel bezig met studeren en hebt onregelmatige tijden, maar daar wen je aan. Eigenlijk vind ik dat wel lekker, het geeft je vrijheid. Het is maar net hoe je het zelf invult.

Waarom is het zo leuk om het Half Uur te doen?

Het proces van alles met elkaar doen, als je daar bent, dat vind ik zo fantastisch. Je bent erbij betrokken van begin tot eind. Het begin is best moeilijk, scholieren zitten bij elkaar en krijgen de opdracht een half uur te verzinnen en echt alles zelf te bedenken. Wij sturen wel bij, maar in principe maken leerlingen alles zelf. Dat vind ik zo leuk. Je geeft ze vertrouwen en verantwoordelijkheid, het is een interessant groepsproces. Met het Half Uur kom je als musicus ook in een andere sfeer, je bekijkt het programma vanuit een andere invalshoek. Je bereidt de kinderen voor op dat ze straks op het podium staan en het publiek moeten vermaken.

Daarnaast is het leuk om verschillende mensen te ontmoeten, om met de leraren te werken, te zien wat voor geduld ze hebben. Het is ongedwongen. En omdat je als buitenstaander binnenkomt, heb je vrijheid, ruimte. Wij hebben een ander soort verantwoordelijkheid. Het belangrijkste is dat een school een ontzettend lekker chocolademelkapparaat heeft in de lerarenkamer!

Wat doe je om inspiratie te geven?

Scholieren hebben zelf altijd genoeg ideeën. Ze zitten zo boordevol, het is vaak te veel en ze hebben maar dertig minuten! Ik kom verschillende keren langs en grappig genoeg kom je vaak op het goede moment binnen, als ze net vastlopen. Het is heel simpel maar doeltreffend. Ze vinden het vaak ook fijn als er iemand van buiten komt. Ik zie wat er in de tussentijd is gebeurd en kan een beetje bijsturen. Verder moet er een draaiboek komen en daar help ik ze bij.

Hoe laat je de leerlingen zien waarvoor ze de Blazers kunnen gebruiken?

Ze krijgen van te voren een dvd te zien, die doet al heel veel. Vervolgens kijken ze eens op YouTube en we proberen ze vaak naar concerten van het (jong)NBE te laten komen, zodat ze een idee krijgen wat kinderen/jongeren zoal aan muziek verzinnen, ihkv de compositiewedstrijd die het NBE elke jaar organiseert voor iedereen t/m 18 jaar en vooral hoe leuk dit is. Het moet een beetje een olievlek worden.

Wat vind je van het thema van dit jaar en wat zou je zelf doen als jij een Half Uur mocht maken?

Een prachtig thema waarin je veel kwijt kunt. Je zou de religieuze kant op kunnen gaan en je verdiepen in boeken uit de oudheid.

Of ... je er tegen keren omdat het het al zo'n "oud" verhaal is.

Ik zelf zou willen nagaan hoe vaak het woord "paradijs" eigenlijk gebruikt wordt in het dagelijks leven. Op straat interviews maken en deze verwerken in en met muziek, drama, dans en zelfgemaakte composities. En daarbij heel veel licht effecten.

Ik wens alle scholieren die meewerken aan dit project ontzettend veel plezier en dat het een prachtig half uur mag worden op 9 maart!

Programmagegevens

Het Paradijs

tekst	Bart Moeyaert
muziek	Franz Joseph Haydn (<i>Die Jahreszeiten</i>)
bewerking	Hans van der Heide

Het Paradijs - het verhaal van de eerste relatie ooit - is het resultaat van de samenwerking tussen de Vlaamse auteur Bart Moeyaert, het Nederlands Blazers Ensemble en de illustrator Wolf Erlbruch. De taal van Bart Moeyaert is beeldend en prikkelend. Hij maakt tussen de regels voelbaar dat er te midden van alle harmonie maar twee dissonanten rondlopen: de man die het verhaal vertelt en de vrouw die bij hem is.

Musici NBE

hobo	Bart Schneemann Justine Gerretsen
klarinet	Harmen de Boer Els Vreugdenhil
fagot	Dorian Cooke Marieke Stordiau
hoorn	Ron Schaaper Dick Verhoef
trompet	André Heuvelman
trombone	Alexander Verbeek
contrabas	Wilmar de Visser
percussie	Peter Prommel / Richard Jansen
verteller	Bart Moeyaert

Concerten

woensdag 5 oktober	Muiden Grote Kerk, 20.00 uur
donderdag 6 oktober	Tilburg Concertzaal, 20.30 uur
vrijdag 7 oktober	Nieuwkoop Hervormde Kerk, 20.00 uur
zaterdag 8 oktober	Gent (BE) NT, 20.30 uur
zondag 9 oktober	Ede Cultura, 15.00 uur
woensdag 7 maart	Antwerpen (BE) Arenberg Schouwburg, 20.15 uur
donderdag 8 maart	Genk (BE) C-mine, 20.15 uur
vrijdag 9 maart	Heerlen Parkstad Limburg Theaters, 19.30 uur met <i>Het Half Uur*</i>
zondag 11 maart	Leuven (BE) 30CC/Schouwburg, 15.00 uur

*Het Half Uur wordt gemaakt door het **Grotius College, Heerlen.**

Artistieke leiding NBE: Dick Verhoef

Nederlands Blazers Ensemble

Het Nederlands Blazers Ensemble is een groep van ruim twintig jonge talentvolle en door de wol geverfde topmusici uit de belangrijkste Nederlandse symfonieorkesten, die ongeveer zestig keer per jaar bij elkaar komt om bijzondere programma's te spelen in binnen en buitenland. Het NBE speelt muziek van alle soorten, maten en tijden die de zinnen en verbeelding prikkelt en presenteert zich op een manier waar de energie en het speelplezier vanaf spat. Ze reizen met elkaar en met gasten uit vele windstreken en culturen vanuit Amsterdam naar kleine en grote podia in binnen- en buitenland.

Het is altijd een spannend proces, zo'n productie. Het NBE speelt zonder dirigent en zou dat ook nooit willen. De groep bestaat uit vrienden die al heel lang samen spelen. Het niveau ligt hoog maar ze hebben ook altijd erg veel lol samen. En ze maken natuurlijk ontzettend leuke producties!

De verbinding met jongeren, scholieren, amateurs en jonge componisten is het NBE op het lijf geschreven. Met de compositiewedstrijd *Op weg naar het Nieuwjaarsconcert*, de Familieconcerten en het educatieve project *Het Half Uur* biedt het NBE een open podium voor talenten van de jonge generatie. Het **jongNBE** is de kweekvijver voor het NBE, topstudenten van Nederlandse conservatoria en net afgestudeerden. En het **jongjongNBE** is de jongste loot aan de stam: een nieuw ensemble voor getalenteerde blazers t/m 15 jaar.

www.jongnbe.nl / www.nbe.nl

Andere educatieve projecten van het NBE

Op weg naar het Nieuwjaarsconcert 2012

Compositiewedstrijd voor iedereen t/m 18 jaar

Nederlands Blazers Ensemble
en VARA presenteren

COMPOSITIE
WEDSTRIJD

OP WEG
NAAR HET
NIEUWJAARS-
CONCERT
2012

THEMA:
VREEMDE
VOGELS

Jouw muziek op tv?

voor iedereen tm 18 jaar
mail je mp3 voor 25 september 2011
naar vreemdevogels@vara.nl

Niks mooier dan je eigen muziek verzinnen en die uitvoeren met topmuzikanten!

Doe mee met de compositiewedstrijd [Op weg naar het Nieuwjaarsconcert 2012](#) van het Nederlands Blazers Ensemble en de VARA voor iedereen tm 18 jaar.
Het thema dit jaar: **Vreemde vogels**

Word jij ook blij van mensen en dingen die *nét* een beetje anders zijn? Wist je al lang dat de nar de waarheid vertelt? Zit er misschien bij jou muzikaal een steekje los? Dan is het NBE naar jou op zoek. Doe eens dwaas of doe normaal. Maak jouw eigen (te) gekke muziek. Alles mag. Alles kan. Gewoon én ongewoon. Zolang je het maar zelf verzonnen hebt. Veel gekker hoeft het niet te worden.

Stuur je compositie samen met een geluidsopname vóór 25 september 2011 naar NBE, Korte Leidsedwarsstraat 12 1017 RC Amsterdam. Of mail naar vreemdevogels@vara.nl

Wie weet sta jij op 1 januari 2012 samen met het NBE op het podium van het Concertgebouw, door de VARA uitgezonden op tv! Kijk voor info en spelregels op: vreemdevogels.vara.nl

NBE ONGEHOORD VARA by alle voor jonge concertisten jongNBE jeugd cultuur fonds buma

jongjongNBE

een nieuw ensemble van getalenteerde blazers t/m 15 jaar

Nederlands Blazers Ensemble Koninklijk Conservatorium

jonge blazers gevraagd

jongjongNBE

een nieuw ensemble van getalenteerde blazers t/m 15 jaar

www.jongkc.nl www.jongnbe.nl www.nbe.nl www.buma.nl

NEDERLANDS BLAZERS ENSEMBLE KONINKLIJK CONSERVATORIUM

Jonge blazers gevraagd voor jongjongNBE

Ben jij niet ouder dan 15, speel jij echt goed op een blaasinstrument en wil je daar nog beter in worden? Kom zaterdag 10 september a.s. naar het Koninklijk Conservatorium Den Haag.

Het Nederlands Blazers Ensemble – al jarenlang toonaangevend in Nederland – gaat die dag met jou samenspelen. Je leert de kneepjes van het vak, je maakt prachtige muziek en je komt leeftijdgenoten tegen die hetzelfde willen als jij. Aan het eind van de dag wordt bekend gemaakt wie deel gaan uitmaken van dit jonge blazers-ensemble.

Er zijn drie repetities in het najaar, met musici van het NBE en van het Koninklijk Conservatorium.

En als klap op de vuurpijl een concert op 18 december 2011 samen met het NBE tijdens de Finale van de compositiewedstrijd Op weg naar het Nieuwjaarsconcert 2012 in de Schouwburg Almere.

Grijp deze kans en meld je aan bij:
Annick van Gennip
A.vanGennip@koncon.nl
070-3151527

Samenstelling:
Claartje Gieben

Coördinator Half Uur:
Claartje Gieben
Educatie Nederlands Blazers Ensemble
Korte Leidsedwardsstraat 12
1017 RC Amsterdam
T 020 6237806
cg@nbe.nl
www.jongnbe.nl
www.nbe.nl

